

Geslaagd experiment met wintervoeding van VELDUILEN

Door J. F. Sollie

Omdat het voor de practische vogelbescherming van nut kan zijn, lijkt het goed iets te vertellen van mijn avonturen met de honderd *velduilen* in Oostelijk Flevoland tijdens de afgelopen barre winter. Ik heb die avonturen tot nu toe zoveel mogelijk voor mezelf gehouden, omdat ze een experiment vormden en omdat ik dat experiment graag eerst „rond” wilde hebben, alvorens er iets van aan derden te vertellen.

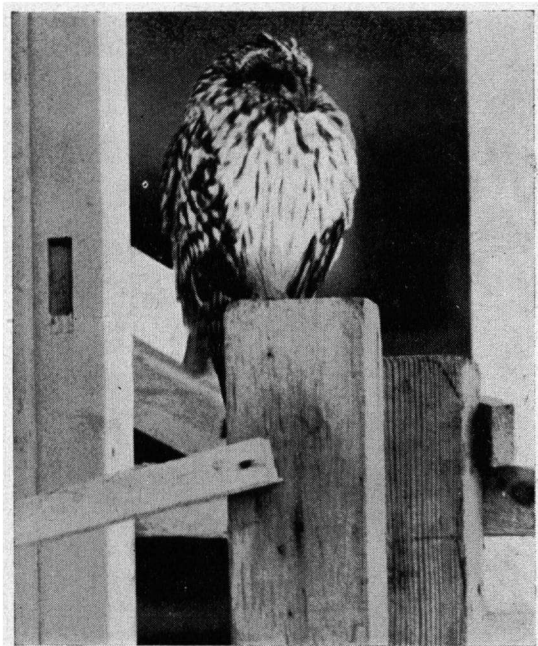
Het begon met de dood van tientallen *velduilen* in het open veld van Oostelijk Flevoland, waar toen de winter begon zeker enkele honderden van die muizen- en rattenvangers voorkwamen. Hoewel *velduilen* in het winterhalfjaar graag in groepsverband leven, viel het op dat tijdens de strenge koude de uilen erg verspreid leefden en dat elke vogel zijn eigen jachtterrein had. Zodoende wist ik na een week precies waar ik een bepaalde vogel kon vinden en als ik hem op een dag miste, moest in aannemen dat hij dood was. Hetgeen vaak helaas de juiste conclusie bleek te zijn als na enig zoeken het sterk vermagerde lijke werf gevonden. Pogingen om de dieren te helpen door middel van het neerleggen van slachtafval in hun jachtterreinen mislukten, mede omdat het neergelegde vlees direct bevroor.

Nu zijn er in Oostelijk Flevoland twee dorpen, waarvan de eerste woningen in aanbouw zijn, maar er woont nog niemand. Dat zijn Swifterbant en Biddinghuizen. Toen ik op 20 januari door Swifterbant reed, ontdekte ik daar negen *velduilen*. De dieren zaten in de huizen en ze waren in uitstekende conditie. In zo'n geval vraag je jezelf natuurlijk onmiddellijk af wat die vogels, die doorgaans het liefst in het open veld in de ruijgte zitten, daar in die huizen doen. Ik zag er notabene één zitten op de schoorsteenmantel van een huiskamer, waarin nog geen vensterglas was aangebracht.

Nu had ik in september mijn eigen nieuwe huis in Dronten (ook een nieuw dorp in Oostelijk Flevoland) betrokken en toen ik, na de sleutels in ontvangst te hebben genomen, met mijn vrouw die woning voor het eerst betrad, vonden we op de vloer in de huiskamer koppen en vellen van gerookte makrelen en in de WC lag een kruidenierszakje met de resten van enkele boterhammen. Het zakje was stuk gevreten en de boterhammen waren gedeeltelijk op. Kennelijk het werk van ratten of muizen.

Dit voorval, waarover mijn vrouw toen bijzonder boos is geweest, wees me de weg naar de oplossing van het „uilenraadseltje” van Swifterbant. Totdat het begon te vriezen hadden er in Swifterbant bouwvakarbeiders gewerkt en die hadden zonder twijfel ook daar royaal koppen en vellen van gerookte makrelen en zakjes met boterhammen achtergelaten. In die half afgebouwde huizen moesten ratten en muizen zitten en vandaar die negen *velduilen*.

Op 23 januari ben ik in een rijtje van die huizen aan de rand van Swifterbant brood en tarwe gaan voeren. Omdat ze zo'n scherpe lucht

VELDUIL / Foto J. F. Sollie

verspreiden haalde ik bij een visboer in Kampen koppen van makrelen op, waarvan ik er een paar in de huizen strooide. Drie dagen later telde ik in en langs dat rijtje huizen ruim dertig *velduilen*. Toen had ik (op 24 januari) inmiddels ook makrelenkoppen, tarwe en brood gevoerd in de half afgebouwde toekomstige openbare school van het eveneens nog onbewoonde dorp Biddinghuizen. Op 27 januari kon ik daar ongeveer zestig *velduilen* tellen. Omstreeks die tijd viel er in Oostelijk Flevoland in het open veld een sterke achteruitgang van het aantal *velduilen* waar te nemen.

Ik weet natuurlijk niet of alle in Oostelijk Flevoland in leven gebleven *velduilen* in die dagen naar Biddinghuizen en Swifterbant zijn verhuisd. Maar het was opmerkelijk dat in de loop van februari zo goed als geen *velduilen* meer in het veld in Oostelijk Flevoland werden gezien. Helemaal precies weet ik ook niet hoeveel *velduilen* er in beide dorpen hebben gehuisd, want de dieren zaten verscholen in de huizen of in hoekjes bovenop de steigers. Maar in totaal zijn het er ongeveer honderd geweest, die ik de hele winter heb kunnen voeren door hun natuurlijke voedsel, muizen en ratten, uit de normale schuilplaatsen te lokken naar een beperkt terreintje, waar de dis altijd gedekt was met visafval, tarwe en brood, doch waar overal op de half afgebouwde muren, in hoeken en gaten, in de vensterbanken, op paaltjes en op deurstijlen, uilen zaten te wachten op de kleine knagers, die zich aan het voor ze uitgestrooide voer tegoed wilden doen.

Het is een leuk experiment geweest, waar ik buitengewoon veel plezier aan heb beleefd. Hoezeer de uilen samengroepten op de plaatsen waar de muizen en ratten werden gevoerd, bleek in Biddinghuizen.

Elke keer als ik in het verlaten dorp-in-aanbouw kwam, reed ik eerst even langs de half afgebouwde huizen, langs de keten van de bouwvakkers, kortom het hele toekomstige dorp door. Nooit zag ik ergens een uil zitten. Totdat ik bij de toekomstige openbare school kwam, waarin ik dus voerde. Daar alleen zaten uilen. Mannetje aan mannetje soms in de glasloze vensters en op de steigers.

Omdat het altijd goed is bij zo iets een getuige te hebben, heb ik tegen het einde van de winterperiode de in Harderwijk wonende ornitholoog bij het RIVON, de heer A. Timmerman, van mijn uilenexperiment in Swifterbant en Biddinghuizen verteld en ik heb hem meegenomen naar de voerplaatsen van muizen en ratten, waar hij de tientallen uilen heeft zien zitten.

- *Het adres van de schrijver luidt: J. F. Sollie, De Oost 8, Dronten.*